

מחווון בגיאוגרפיה

10 שנות לימוד

נוסח שלישי

שם פרטי:	שם משפחה:	מס' הזהות:
_____	_____	_____
שם מרכז	מנהל מרכז השכלה:	תאריך:
ההשכלה / מוסד:	שם:	_____
_____	_____	_____

ציון:	תאריך בדיקת המבחן:
_____	_____

אנו רואים בקיום טוהר הבחינות משימה חינוכית, ערכית ומוסרית,
שהמערכת כולה נקראת להיערך להצלחתה.
באחריות הנבחן/ הנבחנת לשמור על טוהר הבחינות בהתאם לכללים ולהנחיות בע"פ
ובכתב על גבי שאלון הבחינה ועל ידי אחראית הבחינה.

בהצלחה!

הוראות לנבחן

משך המבחן : שעתיים

הרכב הציון:

70 נקודות	ציון בחינה
30 נקודות	הערכת עבודה
100 נקודות	סה"כ

מבנה הבחינה ומפתח הערכה :

30 נקודות	פרק ראשון - מיומנויות מפה - עולם ענה על שאלות 1-4
20 נקודות	פרק שני - הכרת ארץ ישראל ענה על שאלות 5-7
20 נקודות	פרק שלישי – טביעת רגל אקולוגית ענה על שאלות 8-10

חומר עזר מותר בשימוש :

1. אטלס אוניברסיטאי חדש/ פרופסור משה ברוור שנת הוצאה - 1993 ואילך.
2. אטלס כרטא/ פיזי- מדיני- כלכלי- חברתי. פרופסור אריה שחר 1993 ואילך.
3. אטלס אוניברסאלי/ שחר

הוראות מיוחדות:

ענה על השאלות בטופס הבחינה וכתוב בכתב ברור
הקפד לקרוא את ההוראות ולפעול בהתאם, במבחן סוגים שונים של שאלות

* ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים.

בהצלחה!

פרק ראשון מיומנויות מפה

(30 נקודות)

ענה על השאלות 1-4

התמצאות וכיוונים

השתמש ב- מפת העולם מדינית

(4 נקודות)

1. הקף נכון / לא נכון בסעיפי השאלה א'- ד'

נכון / לא נכון

א. יפן היא מדינת איים

נכון / לא נכון

ב. מצריים נמצאת בדרום יבשת אפריקה

נכון / לא נכון

ג. הודו היא המדינה הגדולה ביותר ביבשת אסיה

נכון / לא נכון

ד. האוקיאנוס האטלנטי נמצא ממזרח לספרד

2. **כתוב בטבלה את שם היבשת בה נמצאת כל אחת מהמדינות הרשומות** (8 נקודות)

השתמש ב- מפת העולם מדינית

שם המדינה	אירן	אנגולה	ברזיל	קנדה	פולין
שם היבשת בה שוכנת המדינה	אסיה	אפריקה	אמריקה הדרומית	אמריקה הצפונית	אירופה

מה שם המדינה בה עוברים: קו רוחב 0 (קו המשווה), וקו אורך 60 מערב ברזיל

הכרת האטלס, יחידות נוף, קנה מידה וסימנים מוסכמים

3. **בצע** את המשימות מ'א' – ז' בעזרת האטלס. (14 נקודות)

א. חפש באינדקס את המילה **נרויק**.

מה שם המפה אליה הגעת בעזרת האינדקס? סקנדינביה פיסית

ב. ציין שמות של שלוש מדינות המופיעות במפה זו פינלנד, שבדיה, נורווגיה, רוסיה, לטביה,

ליטא, פולין, בילרוס, גרמניה, דנמרק

ג. מה גובהו של ההר הגבוה ביותר במפה זו? 2286 מטר מעל פני הים

ד. החופים שמסביב לים הבלטי שייכים ליחידות נוף :

מישור הרים רמה

ה. ציין שם של ימה גדולה בחלק המזרחי של האזור ימת פיפסי, ימת לדוגה, ימת הוקיבסי

וכדומה

ו. ציין שם של מפרץ באזור המפרץ הבוטני, המפרץ הפיני, מפרץ ריגה, מפרץ ליבק וכדומה

ז. ציין שם של האוקיאנוס בצד צפון מערב האוקיינוס האטלנטי

4. **עיין במפה הכלכלית של האזור – באטלס האוניברסיטאי.**

מפת מחצבים/חקלאות/אקלים - באטלס כרטא

הקף נכון / לא נכון בסעיפים א' - ד'. (4 נקודות)

(היעזר בסימנים המוסכמים במפה)

נכון / **לא נכון**

נכון / **לא נכון**

נכון / **לא נכון**

נכון / **לא נכון**

א. באזור יש פחם

ב. באזור יש יערות

ג. ביבשת יש נחושת

ד. באזור יש גידולי קפה

פרק שני ארץ ישראל

(20 נקודות)

ענה על שאלות 5-7

(5 נקודות)

5. גבולות ישראל

השלם את הטבלה הבאה:

שם המדינה השכנה / ים	גבול ישראל ב
לבנון	צפון
סוריה	צפון מזרח
ירדן	מזרח
מצריים	דרום מערב
הים התיכון	מערב

6. טיול קצר בישראל.

ענין במפת שומרון וצפון יהודה באטלס אוניברסיטאי או אטלס כרטא או אטלס אוניברסאלי (המפה בתחילת האטלס) וענה על כל הסעיפים א' – ו'. (10 נקודות)

אתה יוצא ליום כיף ונוסע מהעיר אשדוד לעיר ירושלים. העבר קו ישר דמיוני מאשדוד לירושלים

א. מהו כיוון הנסיעה שלך? מזרח

ב. ירושלים נמצאת ביחידת נוף (הקף בעיגול את התשובה הנכונה)

מישור הב רמה בקעה

ג. אשדוד נמצאת בגובה של 0-100 מעל פני הים.

ד. ציין שם של עיר שאתה עובד בדרך גדרה, מבשרת ציון, בית שמש, רחובות וכדומה.

ה. ציין שם של נחל שאתה עובר בדרך נחל שורק, נחל הראל, כיסלון וכדומה.

ו. לפי קנה המידה של המפה קבע מהו המרחק בין אשדוד לירושלים בקו אווירי בקירוב. (הקף את התשובה הנכונה בעיגול)

10 ק"מ 25 ק"מ 60 ק"מ 100 ק"מ

מפות נושאיות ישראל

7. פתח את האטלס במפות ישראל אקלים

התבונן במפה משקעים ממוצע רב שנתי - אטלס אוניברסיטאי / אטלס כרטא

וענה על השאלות הבאות (5 נקודות)

- א. האזור בו כמות המשקעים הגבוהה ביותר הוא אזור קצרין
נכון / לא נכון
- ב. האזור בו כמות המשקעים הנמוכה ביותר הוא אזור חיפה
נכון / לא נכון
- ג. כמות המשקעים הממוצעת באשדוד ובבאר שבע זהה
נכון / לא נכון
- ד. כמות המשקעים הממוצעת באזור עפולה היא 400-600 מ"מ
נכון / לא נכון
- ה. כמות המשקעים הממוצעת באילת היא פחות מ 100 מ"מ
נכון / לא נכון

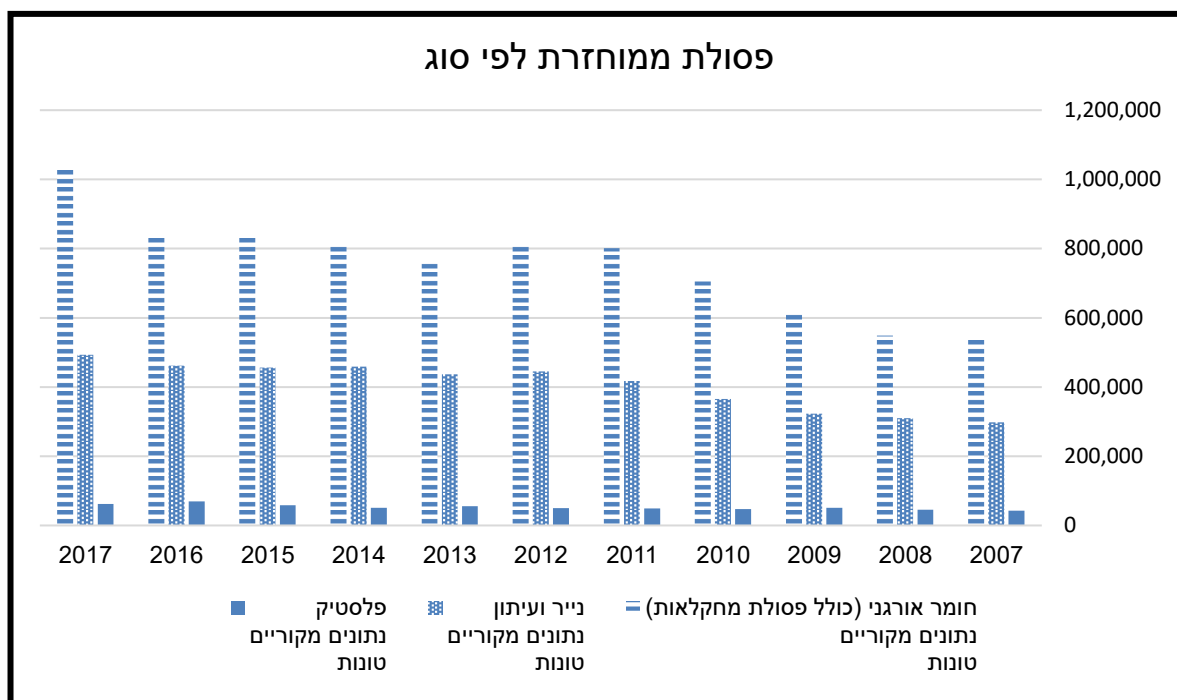
פרק שלישי טביעת רגל אקולוגית

(20 נקודות)

ענה על השאלות 8 – 10

(10 נקודות)

8. עיין בדיאגרמת העמודות שלפניך וענה על סעיפים א' – ד

הנתונים לקוחים מאתר הלמ"ס

א. **ציין** מהו סוג הפסולת הממוחזר בכמות הגדולה ביותר. חומר אורגני (1 נק')

ב. **תאר** מהי המגמה הנראית בגרף עליה בכמות הפסולת הממוחזרת (1 נק')

ג. **כתוב הסבר אחד** מדוע מיחזור פסולת מצמצם את טביעת הרגל האקולוגית.

(4 נק')

מחזור פסולת מצמצם את טביעת הרגל האקולוגית כי פחות פסולת מוטמנת – חוסך שטחים פתוחים וזיהום קרקעות ומקורות מים. יש צורך בפחות מחצבים כי מנצלים משאבים שכבר היו בשימוש.

ד. **הצע** דרך אחת (שאינה מיחזור) לצמצום טביעת הרגל האקולוגית בעולם (4 נק')

חינוך לצרכנות נבונה, מעבר לתחבורה ציבורית או רכיבה על אופניים או שימוש בדלקים נקיים, חיסכון במים, מעבר לאנרגיה מתחדשת, חקיקת חוקים לאיסור על יצור פלסטיק, הימנעות מריסוס שטחים חקלאיים, שמירה על בעלי חיים וצמחים – בתי גידול ועוד.... כל תשובה נכונה תתקבל.

9. **התבונן** בתמונה הבאה **וציין** ארבעה משאבים ו/או תהליכים הנכללים בטביעת הרגל האקולוגית של המוצר בתמונה. (5 נקודות)

א. מחצבים – כרייה של מחצב ברזל כחומר גלם לייצור
ב. אוויר – זיהום אוויר בתהליך הייצור, ההובלה
ג. אדמה – כשהסוללה יוצאת משימוש מטמינים באתר לחומרים מסוכנים, או כשהאופניים הופכים לפסולת
ד. אנרגיה – צריכת אנרגיה בתהליך הייצור, ההובלה והשימוש היומיומי.

10. קרא את הציטוט הבא, **הסבר** אותו במילים שלך **ותן דוגמא** לכך מחיי היום יום. (5 נקודות)

”רק אחרי שנגדע את העץ האחרון, רק אחרי שנוזהם את האחרון הנחלים, רק אחרי שנדוג את הדג האחרון, רק אז נגלה שכסף אי אפשר לאכול”
ציטוט של ילידי אמריקה (האינדיאנים)

רק כאשר נכלה את כל המשאבים, מקורות האנרגיה שיש בכדור הארץ ונוזהם את המים, האוויר והאדמה (כדי להרוויח יותר כסף) נבין שגרמנו נזק בלתי הפיך לכדור הארץ והרסנו את המקום בו אנו חיים, וכסף לא יוכל לתקן זאת. האנושות מזהמת מקורות מים, פולטת גזים רעילים ומעלה את הטמפרטורה וגורמת להמסת קרחונים, פגיעה בבתי גידול של צמחים ובעלי חיים וכדומה.

בהצלחה!!!